

GŁOS WĄBRZESKI

Przedpłata: w kwiecień, miesięcznie 1,50 zł z odroczeniem przez pocztę 20 gr wstępu. W wypadkach nieprzewidywalnych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, złożeniu pracy, przerwaniamu komunikacji, otrzymujący nie ma prawa żądać poratamiennych dostarczeń gazet, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeń, redakcja nie odpowiada.

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr, za reklamy na str. 3-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstem ogłoszeniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo w poniedziałek, środę i piątek. Skrytka pocztowa 23. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 11. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204.252.

Poniedziałek Cecylii
Wtorek Klemensa
Środa Jana od K.

Dziś wschód słońca	o godz. 7,35	zach.	3,57
Jutro	7,37	3,56	
Dziś	księżyc	4,21	7,41

Nr. 136

Wąbrzeźno, wtorek 23 listopada 1926 r.

Rok VI

Czego nas powinny nauczyć wybory na Śląsku?

Wyniki wyborów na Śląsku odbiły się głośnym echem w sercach każdego kochającego swoją ojczyznę Polaka. Powodu tak ujemnego dla nas zajścia nie trzeba szukać daleko, — jest nim rozwydrzenie polityczne, które doprowadziło do tego, że rozbijamy się na partje i partyjki, wysuwamy listy i podlisty — wolimy albo zupełnie nie stawić się do urny, lub też nawet łączyć się z naszymi odwiecznymi wrogami, a zapominając o własnym sumieniu i pozostawianiu, o naszych zadaniach i celach, o naszej przyszłości. Duch niezgody i zgnilizny znówu tryumfuje, łączność wewnątrz kraju zachwiana, a nasi wrogowie dobrze ocenijając sytuację, śledzą każdy nasz krok. Są oni już nawet przekonani, że zwyciężyli na całej linii, wobec czego jedna z gazet królewieckich zupełnie jasno stawiając kwestję twierdzi, że o ile przyszłoby do głosowania na Pomorzu, wynik byłby dla nas nie mniej ujemny. Wierzyć się nie chce, czytając podobne twierdzenia, lecz patrząc na takie zjawiska zgodzić się musimy, że niejedno u nas nie jest dobre i winno się szybko zmienić. Pewnych zmian potrzebuje cały kraj, lecz my powinniśmy zacząć od siebie i w naszym gronie, w naszym otoczeniu przyczynić się do poprawy stosunków.

Spokojny obserwator nieraz nie może pojąć wystąpienia i zajść, które mają miejsce w sejmikach, radach miejskich i t. d. Zdaje się, jakoby wszystkie furtki były zamknięte dla głosu rozumu i prawdy i tylko ten zwycięzca, który ma poza sobą odpowiedni rezonans, tj. pewną klikę bądź to polityczną bądź też powinowatą, która dzierżąc ster w rękę kieruje wszystkimi sprawami tak, jak jej się podoba. Biada, jeżeli ktoś rozważny i bezstronny odważy się podnieść głos ostrzegawczy. Obrzuca go się kamieniami, grozi się otwarciem i skryciem, a nawet w knajpach wygłasza się swoje „credo” polityczne nie licząc z honorem uczeńczego człowieka a odpowiednio dla zbira i zdrajcy. Na to wszystko patrzy szerokie sfery, które są tak bezkrytyczne i ciemne, jak to sobie niejedno oszołomione swoją przejściową wielkością osobistości zdają programem bowiem pewnych ludzi jest dewiza „albo pójdiesz mileżąc z nami, a będzie Ci dobrze, — albo zdusimy, zgniemy cię tak materialnie jak moralnie”.

Jakie stanowisko mają zająć wobec tego szeregi masy? Kto dba o dobro swoje stosuje się do hasła i mileży, inni, którzy wiedzą co jest odpowiedzialność, sumienie i obowiązek, szukają jakiegoś wyjścia i czepią się bądź to jakiejś idei, bądź też sprytnego agitatora pomnażając grono niewyeczepianych u nas stronniów licząc list wyborczych. Nasi wrogowie wystawiali po części na Śląsku jedną listę, a my zapomnieliśmy, że w pierwszej linii jesteśmy Polakami, że o Polskę chodzi i zaczęliśmy się wzajemnie podbijać i pokonywać. Ster nie należy dawać w rękę krzykoszom, pieniaczom i osobnikom, którzy tylko myślą o swoim „ja” na całość stracili pogląd lub go też nigdy nie mieli. Należy ubijać podobne hydry publiczne, bo niepodobno, ażeby mała zegrana klika opanowała całe miasto, siola i powiaty. Są przecież ludzie spokojni i rozsądni, ludzie cieszący się zaufaniem zdobytem nie za kieliszek wódki wyborczej lecz ludzie dbający o całość, o dobro ogólne. Czas największy przeciąć wrzód robiący bez względu na chwilowe niezaskę, ażebyśmy nie doczekali się i u nas podobnych zjawisk jakie miały miejsce na Śląsku.

Na łono Kościoła Katolickiego

powrócił wielki pisarz Stanisław Przybyszewski.

„Głos Narodu” donosi: Do szeregu głównych literatów-konwertytów przybyło nowe wielkie imię. Stanisław Przybyszewski pojednał się z Bogiem i wrócił do praktyk Kościoła katolickiego. Długo blakająca się po manowcach dusza znalazła wreszcie drogę do prawdy wiecznej.

Wybitny uczonek katolicki, były redaktor „Przeglądu Powszechnego” O. Jan Pawełski, spowiednik Przybyszewskiego, który był narzędziem Bożem w nawróceniu pisarza, tak ujmuje historję nawrócenia:

Lat temu dwadzieścia kilka zetknąłem się po raz pierwszy ze Stanisławem Przybyszewskim. Nie osobiście, ale w literackiej polemice. Stał wtedy u szczytu sławy. Wrócił dopiero co do ojczyzny ze Skandynawji i Niemiec, mając za sobą cały szereg utworów, pisanych w języku niemieckim i rozgłoszonych w niemieckiej literaturze.

Krakowski tygodnik „Życie” był pierwszą widownią jego polskiej twórczości. Tam przygotowane mu uroczysty wjazd do Polski, tam

ogłoszono po raz pierwszy u nas program „nagiej duszy”, tam wystąpił Przybyszewski ze swoim literackim „Confiteor”.

Oczywiście, jak w takich razach bywa, twórczość ta niezwykła, prócz licznego chóru wielbicieli, wywołała także i opozycję. Rozpoczął ją dzisiejszy rektor uniwersytetu wileńskiego, Marjan Zdziechowski, w dalszym szeregu staniem i ja. Napisałem dwie rozprawy: „Program nowej poezji polskiej” i „Zasady estetyczne w Confiteor”. Na zarzuty moje odpowiedział Przybyszewski tak spokojnie i łagodnie, że aż wywołało to zdziwienie. Sans odpowiedzi tkwił w tem, że niesłusznie napałam na „nagą duszę” bo „sztuka nagiej duszy obejmuje także i mistyczną poezję św. Teresy i innych katolickich pisarzy”. Odpowiedź taka miała swoje ugruntowanie w pewnym ówczesnym prądzie umysłowym. Był to czas, w którym wracał do katolickiego Kościoła Huysmans, Bourget, Coppe, Brunetiera — czas wielkich „nawróconych”, stwarzających nowy kierunek neo-chrześcijański.

Rewolucja w Brazylii.

Londyn. Według depesz Reutera z Buenos Aires, w Brazylii wybuchły rewolucyjne rozruchy, które zapoczątkowane zostały rokoszem wojsk, stacjonowanych w Rio Grande do Sul. Powstańcze wojska wyruszyły przeciwko wojskom związkowym w San Gabriele i Sante Maria. W Bago doszło do krwawych potyczek między wojskami rządowymi i rewolucyjnymi. Miasto Santa Maria zostało zbombardowane przez aeroplany wojsk re-

wolucyjnych, przy czem jeden z największych hoteli uległ kompletnemu zniszczeniu.

Londyn. „Central News” dowiaduje się, że wojska brazylijskie rządowe przeszły w Bage na stronę powstańców. W ten sposób zjednoczone wojska rewolucyjne zaatakowały miasto Santa Maria i zajęły je szturmem. W walkach zostało 400 zabitych i kilka tysięcy rannych.

Arcybiskup Ropp chce wrócić do Rosji. Sowiety na razie robią mu trudności.

Warszawa. Ksiądz Arcybiskup Ropp, metropolita kościoła katolickiego w Rosji, zamieszkały od lat w Warszawie, robi starania o powrót na swoje stanowisko. Niedawno temu zwrócono się do poselstwa sowieckiego czy wyjazd dostojnika kościoła nie napotka się na trudności. Odpowiedź brzmiała w tym duchu, że metropolita nie może jeszcze liczyć na spełnienie życzeń swoich z powodu pewnych tendencji politycznych przypisywanych mu przez koła sowieckie. Także powrót Arcybiskupa do Rosji znajduje się w ścisłej łączności i zależy od wyniku rokowań między czynnikami rosyjskimi a Watykanem w sprawie wolności religijnej dla katolików żyjących w państwie sowieckim.

Wojew. Młodzianowski w Gdyni.

Gdynia. Wojewoda Młodzianowski przybył w piątek w południe samochodem do Gdyni, gdzie oglądał prace nad budową portu w Gdyni i przyjął przedstawicieli ludności na przesłuchaniu. Wieczorem udał się do Wejherowa do starosty Ossowskiego i tam również wysłuchał przedstawicieli ludności pow. Wejherowo. W sobotę wojewoda udał się do Kartuz, skąd przez Chojnice powróci do Torunia.

Zamiar ustąpienia Hindenburga.

Berlin. „Welt am Montag” dowiaduje się, że prezydent Hindenburg nosi się z zamiarem złożenia swego urzędu. Ma to nastąpić w jesieni przyszłego roku. Prezydent Hindenburg niejednokrotnie sam o tem wspominał, obecnie zaś powstała w tym duchu nieodwołana decyzja.

Pismo zaznacza, że koła prawicowe, dla których Hindenburg był pożądanym mężem zaufania, nie zechcą się łatwo pozbawić swoich wpływów i będą starali się prawdopodobnie wywrzeć nacisk na Hindenburga, aby pozostał na swem dotychczasowym stanowisku.

„Gdańsk chce i potrzebuje współpracy z Polską”.

Łódź. W rozmowie z łódzkimi dziennikarzami, prezes delegacji kupiectwa gdańskiego, która jak donosiliśmy bawiła ostatnio w Łodzi, Franke oświadczył, że Gdańsk, chce i potrzebuje ścisłej współpracy z Polską.

Targi gdańskie, które będą miały miejsce od 3-go marca do 3-go kwietnia 1927 r., będą miały za zadanie sprzyjać polskiemu eksportowi, szczególnie na rynki krajów skandynawskich i bałtyckich.

Kończąc swoje wywody, prezes Franke, oświadczył, że trudności zbliżenia polsko-gdańskiego zostały, jego zdaniem usunięte.

Co się stanie w najbliższy czwartek?

Zapewnić możemy każdego ciekawego, że w dniu tym ani nie nastąpi koniec świata, ani też nie stanę się nic takiego coby napawać nas mogło lękiem lub obawą. Jeżeli jednak stawiliśmy takie pytanie, musi to być dzień bardzo ważny, a ciekawość każdego koniecznie zaspokoić należy, bo inaczej z całą pewnością twierdzimy, nikt sam sobie na to pytanie nie będzie umiał odpowiedzieć.

W najbliższy czwartek upływa ostatni dzień, w którym Urzędy pocztowe w całej Polsce przyjmować będą przedpłatę na „Głos Wąbrzeski” na miesiąc grudzień. Kto nie uczyni tego w czwartek, może co prawda przedpłatę skutecznie i później, jednakże bez pewności odebrania pierwszych numerów grudniowych. Zamówienie można zgłosić u listonosza lub zawiadomić urząd listniczy pocztowy piśmiennie, a listonosz ściągnie przedpłatę i wyda pokwitowanie. Prosimy tedy z zaobronowaniem nie zwlekać i pismo nasze zamawiać jaknajprędzej. Na 4 tej stronie dołączamy kwity.

O zabójstwo szofera.

W Warszawie rozpoczęła się rozprawa przeciw kpt. Pawlikowskiemu. Kpt. Pawlikowski jest poczytalny. Był on doskonałym lotnikiem i odznaczył się na wojnie bolszewickiej. W chwili zabójstwa był pijany. — Wyrok.

Warszawa. Przed wojskowym sądem okręgowym stanął kpt. Pawlikowski, który w nocy, 29 czerwca r. zastrzelił w komisariacie policji szofera ś. p. Henryka Stróżyka.

Nocy krytycznej, między kpt. Pawlikowskim i kpt. Konarskim, a śp. Stróżykiem, na rogu ul. Wareckiej i Nowego Świata doszło do awantury, wskutek czego wszyscy trzej, w towarzystwie policjanta, udali się do komisariatu. Tam, podczas spisywania protokołu, kpt. Pawlikowski spoliczkował ś. p. Stróżyka i nazwał go łobuzem. W odpowiedzi na te poszkodowany oświadczył, że kpt. Pawlikowski jest również łobuzem. Po tem powiedzeniu kpt. Pawlikowski wyjął z kieszeni błyskawicznym ruchem rewolwer i wystrzelił zabijając Stróżyka na miejscu.

Pułk. dr. Nelken, orzekł, że oskarżony jest osobnikiem neuropatycznym, co jednak nie czyni go niepoczytalnym.

Sąd nakazał przesłać kpt. Pawlikowskiego do szpitala Ujazdowskiego w celu zbadania.

Po wydaniu orzeczenia, według którego kpt. Pawlikowskiego należy uznać za poczytalnego, wojskowy sąd okręgowy przystąpił do rozważania sprawy.

Na początku rozprawy przewodniczący, pułk. Armiński, zwrócił się do kpt. Pawlikowskiego zapytaniem, czy miał wypadki lotnicze?

Kpt. Pawlikowski: Cztery razy spadłem z aeroplanem, w tem raz na G. Śląsku.

Następnie przystąpiono do badania świadków, uczestników zajścia przy ul. Wareckiej i w 10-y komisariacie.

Obszerne zeznanie złożył kpt. Orliński, który w dniu krytycznym przebywał w towarzystwie kpt. Pawlikowskiego przez cały czas.

Przewodniczący: Czy kpt. Pawlikowski był w dniu krytycznym podniecony?

Kpt. Orliński: Był bardzo zdenerwowany. Zwykle już po trzech kieliszkach bywał podniecony. Wogóle pić alkoholu nie mógł, bo mu szkodziło.

Kpt. Orliński opisuje szczegółowo przebieg zajścia przy zbiegu ulic: Wareckiej i Nowego Świata. Jego uwagę zwrócił odgłos przejeżdżającego samochodu i podniesiony głos kpt. Pawlikowskiego. Po zbliżeniu się do samochodu, kpt. Orliński słyszał kłótnię i głos kpt. Pawlikowskiego, który mówił: Stój, nie umiesz jeździć. Tak tylko idjoci jeżdżą.

Po przybyciu do 10-go komisariatu, kpt. Pawlikowski zapytywał kpt. Orlińskiego, który osobnik jest szoferem.

Kiedy dyżurny przodownik, spisujący protokół, wywołał szofera, kpt. Pawlikowski odezwał się:

— Jeździć nie umiesz, powinieneś za to dostać.

Wówczas szofer wychylił się w stronę kpt. Pawlikowskiego, jakby chciał się na niego rzucić i powiedział: „Ty łobuzie”.

Kpt. Orliński stał między szoferem a kpt. Pawlikowskim i miał wrażenie, że śp. Stróżyk chciał się naprawdę rzucić na kpt. Pawlikowskiego, na co wskazywało wychylenie się poza balustradę.

— Po tych słowach szofera zeznawał dalej kpt. Orliński — padł momentalnie strzał.

Proces o zabójstwo rodzzonego brata.

Oczytelnicy nasi przypominają sobie smutną tragedję w Bydgoszczy, która wydarzyła się dnia 4 marca br. Jak już pisaliśmy w nr. 27 z dnia 9 marca, zamordowano w biurze Związku Lekarzy przy ul. Jagiellońskiej sekretarza tegoż Związku 34-letniego Stanisława Leitgebera. Morderstwa dokonano w chwili, kiedy Leitgeber przygotowywał wypłatę dla pp. lekarzy z funduszu 15.500 złotych, otrzymanych za porady lekarskie z Gdańskiej Dyrekcji Kolejowej. Już dnia 19 marca udało się Policji bydgoskiej wykryć sprawców chydne morderstwa i to w osobie... o zgrozo — młodszego brata Przemysława Leitgebora i przyjaciela ostatniego, Feliksa Rysiewskiego. Aresztowano również rodziców Rysiewskiego i drugiego przyjaciela morderców Franciszka Wrzesińskiego.

Przemysław Leitgeber liczy lat 15, Feliks Rysiewski lat 18.

W bieżącym tygodniu, tj. we wtorek i środę toczył się przed Izłą Karną w Bydgoszczy proces w wyżej wspomnianej sprawie. Po utrudnionych badaniach oskarżonych wydano wyrok następujący:

Leitgeber i Rysiewski winni są zbrodni morderstwa z pełnem zastanowieniem, Franciszek Rysiewski winny jest zbrodni paserstwa.

Skazuje się:

Przemysława Leitgebora na 15 lat ciężkiego więzienia zaliczeniem aresztu śledczego od dnia 26 marca br. (Leitgeber się śmieje).

Kpt. Pawlikowskiemu wyrwano rewolwer. Po wypadku chciał on z komisariatu jaknajprędzej wyjść.

Przewodniczący: Czy kpt. Pawlikowski był wtedy przytomny? Jakże sprawiał wrażenie.

Kpt. Orliński: W chwili, kiedy strzelał, był nieprzytomny. Kpt. Orliński oświadczył na końcu swego zeznania, że kpt. Pawlikowski jest bohaterem lotnikiem, który odznaczył się podczas wojny polsko-bolszewickiej.

Mjr. Pietrzycki, oficer inspekcyjny garnizonu, był wezwany do komisariatu policji, gdzie oświadczył mu przodownik:

— Kpt. Pawlikowski za nie zabił szofera.

Po przewiezieniu do komendy miasta kpt. Pawlikowski dwukrotnie prosił o oddanie mu rewolweru.

Przewodniczący: W jakim celu żądał tego? Mjr. Pietrzycki: Prawdopodobnie chciał odebrać sobie życie.

Przewodniczący: Jak się zachowywał wówczas oskarżony i czy był pijany?

Mjr. Pietrzycki: Był w stanie apatii i na nie nie zwracał uwagi. Siedział przy stole i nie nic mówił.

Dalej zeznawali koledzy kpt. Pawlikowskiego, pp.: mjr. Krzyżkowski, por. Z. Piątkowski i por. Ryll. Uważają oni go za doskonałego lotnika, człowieka nerwowego, któremu do upicia się nie potrzeba było wiele.

Pułk. Karpiński i jego żona ustalają, że już w restauracji, tj. około godziny 10 wieczorem, kpt. Pawlikowski był pijany. Zauważyć się to dało podczas tańca, tak, że p. Karpińska zwracała nawet uwagę kpt. Pawlikowskiemu, mówiąc do niego:

— Uważaj, bo się przewrócisz.

— Nie bój się — odpowiedział na to kpt. Pawlikowski.

Ostatnie słowo oskarżonego.

W ostatnim słowie Pawlikowski powiedział: — Zaznaczam, że ubolewam głęboko nad śmiercią śp. Henryka Stróżyka.

Wyrok

O godz. 4-ej po południu, po dwugodzinnej naradzie, przewodniczący pułkownik Armiński ogłosił wyrok:

Sąd okręgowy wojskowy, jako orzekający, uznał, że kapitan Pawlikowski jest winien zabójstwa ś. p. Stróżyka, dokonanego pod wpływem silnego wzruszenia psychicznego, a przewidzianego w art. 458 cz. I. k. k., oraz uznał, że winien jest również przestępstwa nieposzanowania władzy przez nieprzyzwoite zachowanie się w urzędzie publicznym podczas wykonywania czynności służbowych, i na mocy art. 458 i 53 kod. kar.

SKAZAŁ

Pawlikowskiego na karę więzienia, zastępującego dom poprawy, w wysokości 3 (trzech) lat, z pozbawieniem praw, na wydalenie z wojska, pozbawienie stopnia oficerskiego, oraz na utratę prawa posiadania i noszenia orderów „Wirtuti Militari”, oraz francuskiego orderu Legji Honorowej.

Sąd postanowił zaliczyć Pawlikowskiemu czas aresztu prewencyjnego od 30 czerwca 1926 r.

mysław Leitgeber, wychowany w rozpuście, w zgniliznie moralnej, już od wczesnego dzieciństwa wykazywał zbrodnicze instynkty. Jego zbrodnia jest tem większą zbrodnią, że popełniona jest wobec brata i jedynego żywiciela matki. Feliks Rysiewski w innym chował się otoczeniu. Starano się z niego zrobić człowieka. Słyszeliśmy, że nieraz był bity, widać było, że ojciec chciał przysporzyć społeczeństwu jednostki pozytywnej. Jednak słabość charakteru i namowa przyjaciela weisnęły mu młotek do ręki i przy momentach hamujących ten sam przyjaciel pchnął go do zbrodni dalszej.

Wszystko to, cośmy słyszeli na rozprawie, potwierdza, że o jakimkolwiek braku zastanowienia mowy być nie może. Gdy pomyśli się o precyzji w wykonaniu zbrodni, wierzyć się nie chce, że na ławie oskarżonych widzi się dwóch młodzieniaszków.

Wyrok dzisiejszy — to bardzo bolesna kwestja dla całej Isby. Ale nie tylko dla Izby. Dla całego społeczeństwa.

Czy mamy zamknąć oczy na wszystko, czy możemy pozwolić, by podobna zbrodnia uszła bezkarnie? Czy możemy dopuścić, by ta bezkarność pchnęła innych wyrostków na te same tory? Nie! Po stokroć nie. Sumienie nasze powiada, że największą krzywdą społeczeństwa byłoby to, gdyby zbrodnia tych dwóch młodzieńców nie była należycie oceniona.

Padły tu słowa ze strony obrony, że więzienia będą grobem dla oskarżonych i proponowano dem poprawy. Ale proszę zważyć, że do domu poprawy oddaje się dzieci, które są dopiero na drodze występku, oddaje się dziewczka dopiero chylące się ku ziemi. A tu jest bagno, tu są drzewa zgnile od korzeni. Nie wolno nam zatruć takimi zbrodniarzami atmosfery domu poprawczego (Leitgeber się śmieje).

Dla delikwentów jedyną odpowiednią karą jest długie ciężkie więzienie, by pobudzić w tak zakamieniałym zbrodniarzu, jak Przemysław Leitgeber, skruchę...

Nie możemy powstrzymać się od kilku przykrych słów pod adresem matki Przemysława. Twierdząc stanowczo, że największą winę ponosi ona. Ona jest moralną sprawczynią zbrodni, ona jest tą, która wychowała społeczeństwu polskiemu zbrodniarza i okryła hańbą nazwisko starej, szanowanej, zasłużonej rodziny. Matka, tonąca w rozpuście, oddająca się orgjom, nie mogła wychować innego syna. To też z tem większą boleścią podnieść musimy, że ś. p. Stanisław Leitgeber był zamordowany. On bowiem wysoko dźwizy swój honor i on był przymusowo skruchem zasłużonego nazwiska.

Stała się rzecz niesłychana!

To też Izba wymierzyła Przemysławowi Leitgeberowi najwyższy wymiar kary, przewidywany ustawą.

Co do Feliksa Rysiewskiego przyjęto okoliczności łagodzące, wywołane jego skruchą, oraz to, że Feliks Rysiewski może się jeszcze poprawić i znaleźć właściwą drogę. Dlatego też wymierzono mu karę tylko 10 lat.

Rozprawa nie dostarczyła dowodów dostatecznych co do winy Wrzesińskiego i Stefanji Rysiewskiej. Uwolniono ich zatem.

Wiadomości potoczne

Wąbrzeźno, dnia 22 listopada 1926 r.

Ostrzeżenie przed gaozami oszukańcami. W ostatnich czasach zgłaszano liczne wypadki, które miały na celu w oszukańczy sposób nadużywanie głupoty wzgl. zaufania różnych osobników.

Czas najwyższy, aby tym oszukańczym machinacjom kres położyć.

Podajemy poniżej fakt, który jaskrawo sgrawę wyświeśla.

Proceder ten uprawiają przeważnie ci ludzie z pod ciemnej gwiazdy podczas jazdy kolejowej. Są to panowie, elegancko ubrani i zwykle pole działalności w takim oddziale rozpoczynają, w którym się pasażerowie znajdują, którzy dla ich celów są odpowiedni.

Współbajkajuprzejmiejszy uzyskują zaufanie współpasażerów, a opuszczając na chwilę oddział, porozumiewają się z komplikami. Ostatni przychodzi po niejkiej chwili także do tego oddziału i udaje, jakoby wcale się nie znał. Jak tylko pociągną ruszy, rozpoczyna się gra. Trzy karty, z pośród których jedna jest „dama” zostają przykryte przedłożone. Naturalnie jeden z komplików na jedną z tych kart robi stawkę i jedną kartę odkrywa. Jest ta karta „dama” tak wygrywa i bierze podwójną stawkę. Kierownik gry pokazuje np. współjadącym przy układaniu kart tychże obrazki, tak, że można być pewnym, że się rzeczywiście kartę ma przed sobą, nie wierząc jednakże, że się ma z rafinowanym karcierzem do czynienia, które następnie woltuje, to znaczy karty zamienia, naturalnie tylko wten czas, jeżeli jego kompicy nie stawiali. Tylko wypadkowo może niewtajemniczony wygrać.

op. stawili się członkowie powtórnie na placu przed szkołą i ustawili się, ruszyliśmy pochodem na spotkanie bratniego Stowarzyszenia z Lulkowa, które nam użyczyło swej orkiestry i brało udział z naszym Stowarzyszeniem w pochodzie. Wędrując do naszej małej wioski, byliśmy witani przez publiczność zdążającą do kościoła na zakończenie Tridnum. Razem z publicznością ustawiliśmy się przy drzewku pamiątkowym do wspólnej fotografii, stąd udali się wszyscy do kościoła, aby raz jeszcze wnieść modły do św. Stanisława, naszego Patrona.

Niezawodnie była to przyczyna św. Stanisława, że młodzież wraz z swymi rodzicami brała tak liczny udział w nieszporach. Po nieszporach udaliśmy się wraz z publicznością przed kościół celem sadzenia drzewka pamiątkowego na cześć św. Stanisława Kostki i na pamiątkę założenia naszego Stowarzyszenia. Przed sadzeniem włożono butelkę z opisem uzasadniającym powód tej czynności. Zaczęła się uroczysta chwila — ks. Patron Gorczyński przemawia do Stowarzyszenia i publiczności, zachęcając w gorących słowach do naśladowania św. Stanisława Kostki. Następnie odśpiewano wspólnie rotę, a orkiestra z Lulkowa odegrała hymn narodowy „Boże coś Polskę”. Po zakończeniu ceremonii sadzenia drzewka udano się do miejscowej szkoły na obchód wieczorku ku czci św. Stanisława Kostki. Program wieczorku podaje jak następuje:

Zagajenie przez drh. Prezesa, śpiew o św. Stanisławie pod batutą p. Wicepatrona Filcka. Przemowa o św. Stanisławie, z której bardzo świetnie wywiązał się drh. Lisieński Józef. **Deklamacja z żywym obrazem** wykonali: drh. Kamiński Bernard i Paczkowski. Potem zaczęto się bawić, a młodzież nasi z wielkim powodzeniem sprzedawali żywe kwiaty, w międzyczasie rozsprzedawano losy na fantową loterię, sprzedawano także pocztówki z wizerunkiem św. Stanisława Kostki. W przerwach grała orkiestra, co w głównej mierze przyczyniło się do świetnienia całego wieczorku. Wieczorek ten nie był urządzony dla zysku, co też nadmienić wypada. To też na drugi dzień słyszeć się dawały słowa uznania dla naszych młodzieńców ze Stowarzyszenia.

Na tem miejscu składamy też w imieniu Stowarzyszenia naszego serdeczne podziękowanie wszystkim życzliwym ofiarodawcom i sympatykom Stowarzyszenia za ich liczne dary, które przyczyniły się w znacznym stopniu do urządzania wieczorku. Orkiestrze bratniego Stowarzyszenia z Lulkowa serdeczne „Bóg zapłać”.

L. Dziukowski prezes.

— **Bzowo.** pod Warlubiem (Pochwycony przez maneż) W gospodarstwie p. Wrzesińskiego zaszedł okropny wypadek. Syn robotnika Piotra Wiśniewskiego, 17 letni Alfons, popędzał konie, przy maneżu. Chcąc uderzyć batem konie ełdzące przy przeciwnym dyszlu, wskoczył na deskę, pokrywającą maneż. Deski załamały się i nieszcześliwy chłopak prawą nogą dostał się w mechanizm maneżowy. Dolna część nogi została zdruzgotana i biedak mimo pomocy lekarskiej zmarł wśród najokropniejszych boleści.

— **Tczew.** (Odwiedziny Ks. bisk. Okoniewskiego). Świeżo bawił tu ks. biskup Okoniewski z Pelplina. Przybył celem rozstrzygnięcia sprawy zakupu ziemi pod budowę nowego kościoła, który ma być wzniesiony na Nowem-mieście. Przy tej sposobności zwiedził ks. biskup miejscowy kościół farny i w Lubiszewie jakoteż

barak w Swarzędynie, w którym odbywają się tymczasowo nabożeństwa.

— **Kartuzy.** (Świętokradca aresztowany). Dziwny zbieg okoliczności przyczynił się do wykrycia i aresztowania świętokradcy, który w dniu 25 października rb. skradł w tutejszym kościele kielich z hostjami. Świętokradcą tym jest 19-letni chłopak „Jan Eichmann ur. 1907 r., zamieszkały w Kartuzach przy ul. 3 Maja. W sobotę, dnia 13 bm. rano przed pół 7 mą udał się młody złoczyńca znowu w zamiarze okradzenia skarbonek kościelnych do kościoła parafialnego, gdzie wszedł na chór i ukrył się w organach. Organista zauważył, że organy jakoś licho grają, poszedł więc po skończonem nabożeństwie zbadać przyczynę i przy tej sposobności znalazł ukrytego w organach młodego Eichmanna. Zapytany dlaczego tam wszedł wykręcał się tem, że rzekomo wpadła mu w organy czapka. Organista nie dowierzał temu, ale mimo to pozwolił złoczyńcy zejść z chóru, zwrócił jednak na niego uwagę kopaczowi Mehringowi, który zapytał go, jak się nazywa. Młody krętacz odpowiedział na to, że nazywa się Formela, a w pobliżu znajdujący się chłopak Rosłowski podszeptem Mehringowi, że to nie Formela, lecz Eichmann. Krętactwo Eichmanna spowodowało u Mehringa podejrzenie, że ma do czynienia ze złodziejem i dał znać o tem policji. Eichmann tymczasem jednak znikł. Wysłany posterunkowy Kotlewski po jakimś czasie przychwycił młodego zbrodniarza na ul. 3 Maja i zaprowadził go na policję. Badany przez komendanta posterunku p. Aniola początkowo do niczego nie chciał się przyznać, ale p. Aniol poznał, że ma przed sobą wielkiego zbrodniarza i dlatego badał go dalej. Na samprzód przyznał, że chciał dać się zamknąć w sobotę w kościele, by wykraść ze skarbonek pniądze, a w końcu przyznał się także do popełnionego świętokradztwa puszek z hostjami. Próbował otworzyć tabernakulum kluczem odebrany mu po aresztowaniu przez policję, ale nie udało mu się to i dlatego zaczął szukać na ołtarzu klucza, który też znalazł. Otworzył nim tabernakulum, wiał puszkę, zdjął z niej nakrycie, ukrył puszkę pod żakietem i uciekł do gaju Świętopolka, gdzie w pobliżu wysuniętego w jezioro ogrodzonego miejsca wysypał hostję i nakrył je liśćmi. Hostje te ksiądz proboszcz w wskazanem miejscu znalazł. Puszkę rozkreślił na trzy części i potem udał się najbliższym pociągiem do Gdyni, stamtąd zaś pieszo do Gdańska gdzie usiłował kielich skradziony sprzedać. Widocznie złotnicy zauważyli, że to przedmiot skradziony, a przytem małą tylko mający wartość, więc nie kupili go. Młody zbrodniarz udał się tedy pieszo do Kartuz. W drodze spotkał jakąś furmankę, więc prosił o zabranie go. Po jakimś czasie zeszedł z wozu, by pozbyć się rozkreconych części kielicha, pozostał wtedy cokolwiek w tyle i przedko wyrucił dwie części w rów po jednej stronie szosy, a trzecią część po drugiej stronie w oddaleniu około 7 kilometrów od granicy. Policja wysłała pewnego posterunkowego celem odszukania skradzionych a później porzuconych części kielicha. Tak więc przedziwnym zbiegiem okoliczności udało się wysledzić wielkiego złoczyńcę świętokradcę. Młody zbrodniarz przewieziony zostanie do więzienia w Starogardzie i tam też zapadni wyrok, a za tak ciężką zbrodnie spotka go zasłużona kara.

— **Puck.** (Młodzież do Argentyny!) W ostatnim czasie daje się w naszym mieście zauważyć dość ożywiony ruch emigracyjny do Argentyny. W ostatnich dniach wyemigrowali: Fryzjer Czarnecki, Reinhold Ketschutowie i inni.

Są to przeważnie młodzieńcy niedoświadczeni, którzy liczą tam na prędki zubożenie się.

— **Koźmin.** (Naiwych nie brak) Rolnik Dymarski z Cegieli, pow. tut. wracał ub. piątku rowerem do domu. Po drodze zagadał go jakiś nieznajomy, proponując dalszą drogę wspólnie pieszo. W trakcie rozmowy zapytał się nieznajomy czy nie mógłby poprobować jazdy na rowerze, bo 30 lat już nie jeździł. D. zgodził się na to. Nieznajomy wsiadł na rower, krzyknąwszy latwociernemu p. D. „dowiedzenia” i znikł ną w ciemnościach.

— **Katowice.** (Budowa katedry). W tych dniach przystąpiono do ogrodzenia placu przy zbiegu ulic Powstańców i Plebiscytowej w Katowicach, na którym ma stanąć przyszła katedra. Cegła po rozebraniu spalonej cegielni zostanie zużyta do budowy fundamentów, a gruzem zasypują staw po dawnych gliniankach. Na miejscu stawu stanie pałac biskupi.

— **Lwów.** (Kara śmierci i ulaskawienie). W dniu 16 b. m. o godz. 10 m. 30 rano zapadł wyrok Sądu Doraźnego w sprawie marynarsa Grega, który w dniu 3 b. m. zamordował razem z siekiery macocha swoją, żonę doroczkarza lwowskiego, Katarzynę Stańkową. Trybunał skazał Gregę na śmierć przez powieszenie, z wykonaniem wyroku w ciągu dwóch godzin. Na skazańcu wyrok wywarł straszne wrażenie. Obrona prosiła o przedłużenie terminu wykonania wyroku o jedną godzinę, dla umożliwienia skomunikowania się z kancelarją Prezydenta Rzplitej o ulaskawienie. Wyrok zatem miał być wykonany o godzinie 1.30 w południe. Nadzieję minut przed wykonaniem wyroku, gdy wszystkie przygotowania były ukończone nadeszła odpowiedź Pana Prezydenta, który skorzystał z prawa łaski. Wobec ulaskawienia Grega, odsiadywał on będzie karę dożywotniego więzienia.

— **Nowy Sącz.** (Katastrofa kolejowa). Pociąg osobowy Nr. 611, jadący z Krakowa do Krynicy, uległ w pobliżu Nowego Sącza katastrofie, w czasie której 6 wagonów uległo wykolejeniu i przewróciło się na nasyp. Kilkanaście osób odniosło lekkie rany. Według śledztwa pierwotkowego przyczyną katastrofy miało być pęknięcie szyn.

Ruch Towarzystw.

— **Wąbrzeźno.** Bratnia Czeladź Rzemieślnicza. Zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 28. o godz. 2 po poł. na starej salce przy kościele. Zarząd 1/2 godz. wcześniej. O liczny udział członków się uprasza. Goście i sympatycy mile widziani
Zarząd.

— **Wąbrzeźno.** Baczność Urzędniczy! w czwartek dnia 25 listopada br. odbędzie się w hotelu „Pod Białym Orłem” punktualnie o godz. 8-mej wieczorem zebranie miesięczne Stow. Urzęd. Państw. Samorządowych i Komunalnych.

Porządek obrad:

1. Zagajenie.
 2. Przeczytanie protokołu z ostatniego posiedzenia.
 3. Sprawa ścigania składek (zareferuj p. Fiutkowski).
 4. Kwestja samopomocy (zrefer. p. przewodniczący Dembski).
 5. Wyjaśnienie co do zakupywania towarów (zrefer. skarbnik p. Stefaniak).
 6. Przyjęcie nowych członków.
 7. Wolne głosy i wolne wnioski.
 8. Zamknięcie.
- Urzedników wszystkich dykasterji na powyższe zebranie najuprzejmiej i gorąco zaprasza
Zarząd.

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Szczuka Wąbrzeźno
Drukiem i nakładem „Głosu Wąbrzeskiego” Wąbrzeźno

Baczność Rolnicy!

Podaje się do wiadomości, że niżej podpisaną Spółdzielnią, która była dłuższy czas nieczynną, rozpoczyna na nowo zakup

SWIŃ, BYDLA ROGATEGO,

:-: CIELĄT I OWIEC :-:

odbierać będziemy w każdą środę w Kowalewie pierwszy odbiór nastąpi w środę 24 listopada b. r. w Kowalewie, główny dworzec.

Panowie Rolnicy, którzy z powodu grasującej przyszczy należą do obwodu obserwacyjnego, zechcą dostawę swych sztuk ogłosić 3 dni przed tem do biura naszego Kowalewo, główny dworzec, tel. Kowalewo 8, żebyśmy mogli na nasz rachunek wysłać weterynarza na miejsce, celem zbadania. Odbiór w Książkach i Wąbrzeźnie ogłosimy później.

Słownarzysz, Zużytkowania Bydła na pow. wąbrzeski
Spółdz. z o. odp. Kowalewo-Pomorz, tel. 8.

Derebecki

Gołębiwski.

Buraki cukrowe

Kupujemy w każdej ilości placąc gotówką po odstawie towaru

Zakłady Przemysłowe

ST. I O. PIETRUSCY

Kowalewo-Pomorz, Tel. Kowalewo 1.

Tylko tu kupuje i płaci się najwyższe ceny za skóry od lisów kun, tchórzy, wyder, zajęcy i inne. Również kupuje i płaci najwyższe ceny za końskie włosy

Feliks Wiśniewski, Wąbrzeźno, tel. 138
obok apteki

Zagubioną

książkę wojskową

wydaną przez PKU.
Gniezno unieważn.

W. Cierzniak.

Ostrowite

Furę dobrego

siana

dla konia kupi zaraz

„Głos Wąbrzeski”

Wąbrzeźno, tel. 80

Hotel i Restauracja

pod „BIAŁYM ORŁEM”

Telefon 5

Poleca swą znaną z dobroci polsko-francuską kuchnię pod kierownictwem kuchmistrzyni

Spis potraw:

Obiad z 4 dań 1,35 zł
z winem 2,00 zł

WTOREK

I. Zupa barszcz czysty rosół z klusieczkami. II. Bitki królewskie sztuksa mięsa z chrzanem. III. Pieczeń wieprzowa zrazy nadziewanej wątróbka po wiedeńsku. IV. Kompot.

SRODA

I. Zupa z kapusty słodkiej rosół z ryżem. II. Ryżotto s nycle z makarony III. Kurczę pieczone w sosie polędwica duszona z jarzynką pieczeń barania IV. Legumina.

CZWARTEK

I. Zupa pomidorowa zupa z wermyszlem. II Kiszka z kapustą brzoletki z kaszką opiek. III Zajęc pieczone z buraczkami pieczeń cielęcą z jarzynką kotlet węgierski w sosie sałatka z kiszonych ogórków

Dziennie

Flaki porcja 75 g
Nogi wieprzowe 1,20 g

LOKAL BEZ MUZYKI

Fr. Szymański

Polecam swój zakład

fryzjerski

usługa wiorowa ceny przystępne

W. Kuźmiński

Gołub Rynek 34.

Wypożyczanie

peruk teatralnych i harakteryzacja

CHŁOPIEC

syn uczciwych rodziców mający chęć wyuczyć się kupiectwa poszukuje zajęcia najchętniej w składzie kolonialnym lub bławatnym

Łask. zgł. w admin. „Głosu Wąbrzeskiego”